

נִיבְנָה

יוצא ע"י מזכירות הכפר

עלון פנימי בכפר הס
תשרי תשי"ז - 27 בספטמבר 1956

אברהם קנר
(שבעה למותו)

"ודמות בעצם תומו"

מה אומר לאם ואב בשכל בנם יחידם. פתחתי הספר איוב, ואוציא משפטיו, כשם שעשו אבותינו בצר להם.

דמומים ישבנו עד עבר ימי אבל: "וישבו אתו שבעת ימים ושבעה לילות ואין דובר אליו דבר, כי ראו גדול הכאב מאד".

פחד פתאם תקף לב האם, כך ספרו רעותיה, נפשה לא ידעה מרגע, נבא הלב, לבה סל אם: "כי פחד פחדתי וראתינו, ואשר יגדתי יבוא לי".

ידעתי, רבים שותפים לי ברצותי לזעק זעקה רמה קבל... קבל מי? -
"קרא נא - הוש עונך?" "ואל מי מקדושים תפנה?"

רע כי תפגש בדרכך וקראת בעיניו זו החמיה; בדיבי לב, הולכי ישר אלו, בשל מה באתם הרעה הגדולה הזאת: "הורוני ואני אחריש, ומה שגיתי הבונו לי".

תאמר דברי נוחם נגישה להם, במה ינחמו?: "יורד שאול לא ועלה, לא ישוב עוד לביתו, ולא יכירנו עוד מקומו".

תאמר לבוא במשפט, צדק תדרש?: "מה יצדק אנוש עם אל, אם יחפץ לרוב עמו - לא יעננו אחת מנו אלף". "הן יחתף - מי ישיבנו? מי יאמר אליו מה תעשה?"

ונוחם אין. הודשת עול חופפת מעלינו, וזעקת אימים פורצת מגרוננו: "הודיענו על מה תרובנו". "כמה לו עוונות וחטאות, פשעי וחטאתי הודיענו".

"על לא חמס בכפיו" "על לא חמס בכפיו" "ארץ אל תכסי דמיו!"
מ.ג.

על אילן שנגדע

אין העט נשמע ליד הרועדת.

והן כה דלה העט מהביע הכל. לא אורי הוא האדם שיש להספידו, עליו לעולם לא יסתם הגולל, יותר מדי עמוק שוכן בלבותנו. הן יחד צעדנו, בתחילה צעדי פעוטים המפלסים בתיב סלול, ואח"כ צעדי מבוגרים יותר, המנסים לסלול בתיב. כאן נפרדו דרכנו, איש איש פנה לעברו, למלחמתו, להאבקותו, אבל תמיד היינו יחד, כי כור התוך אחד לנו בסיס ינקותנו הבית, הכפר, גדר השכנים הלא קיימת כלל...

בית ליד בית, פארות עץ אחד בתוך עץ שני, עד כי לעתים תוהה אתה שורשי עץ זה מניין? מחצר זו, או מחצר זו?

רק מי שהכיר את אורי ממרחק כה קרוב, ידע את אשר מסתתר מאחורי מעטה השקט והצניעות. כאן הבשיל אדם, עם רגש, עם אהבה, עם הבנה וידיעה עמוקה ויסודית בהרבה, הרבה עטחים.

בפגישה בבית בחזרו לחופשים לא הוא האיש היודע ואוהב לספר על עצמו, ולהתפאר במעשיו, מאותם ענווי עולם.

אך למדתי כבר להבחין במעשה פסופר מפיו כלא חשוב, כלאחר יד, כבודך אגב, שאורי הצליח בלמודיו בניה"ס החקלאי, וחברים שלמדו אתו היטבו לספר זאת. וכך בצבא, אורי נשלח לקורסים ומצליח. פקודיו מעריצים אותו כאדם וכמפקד. ללא אומר וללא מילים רק בת צחוק טובה על שפתיים שהיתה פורקת מעליה את תיק הלמודים, ואח"כ את התיק הצבאי, וכבר ידיים חרוצות היו מתרוצצות בחצר המשק, משמידות כל עשב רע, ומטפחות כל נבס רך. זאת לא הייתי צריכה לשמוע, זאת ראיתי במו עיני שנים, ועדות לכך הן קיימת. עצים מוריקים בחצר, פרחים פורחים. מעטים כמו אורי אשר הגיעו למעלה כזו של אהבת העבודה, וקיומה.

ובשעות של פנאי "הספר". מי עוד כמו אורי בלע ספרים? אך תמיד השקט, השקט הנפשי עם טוב הלב הנצחי שלא פגע מעולם באדם, הוא יצר את האני הגדול של אורי-האדם. מעטיו הוכיחו אותו, המצאותו בכל מקום הבשילה פרי.

מן קהות כבוד מהות משתררת בלב בשבתך לכתב על אורי. אם אם מסתחזרים לפניך קטעי זכרונות, ודמות העומדת לנגדך שהיא סמל כל מסירות, חריצות ונאמנות ללא גבול, נועלת דלת הבית עם הרמזל הגב על השכס, מעיפה מבט עוד רגע אחד אחורה ונפרדת מעל הכל בנשחון אין קץ. בהפרדנו מעליך אנו חסרים אותך. ובחסרונך לא נוכל. אתה אתנו!

בירה

אורי ז"ל

כרעם משמים בהירים באה הבשורה האיומה - אורי איננו. רק מעטים הכירוהו טוב. כה בשקט ובצניעה חי אורי בתוכנו, אך בכל מקום בפגשך בו היה מברך אותך לשלום בחיוך אדיב על שפתיו.

מזה שנים מספר מיום גומרו את בית הספר בתל-סונד כמעט ולא היה אורי בכפר, מילדותו נמסך לחקלאות בה ראה את עתידו. מיד אחרי בית הספר במקום הלך לבית ספר חקלאי ומכאן לצבא. גם בצבא ראה את החקלאות כיעורו והוא התגייס לנחל ויצא להתיסבות. ובמקום האחרות באמציה קפד את פתיל חייו.

רק לפני שבועות מספר ספר לי על רצונו להמשיך למודיו באוניברסיטה
בפקולטה לחקלאות. למרות שכחשיים בלבד הפרידו בין מועד שחרורו והתחלת
הלמודים, לא רצה להשתחרר קודם מהצבא וללכת ללמוד. "אינני רוצה להשאר
חייב לצה"ל" - אמר - "אגמור את השרות ואלך ללמוד". כמה אכזרי הדבר
שדוקא בעבודה אשר בה ראה את יעודו השיגו הגורל.

זהבה א.

לזכרו של אורי

כמה קשה להספיד דמות מדמותנו, צלם מצלמנו, הויה מהויתנו,
להעלות ביעף פרשת חיים קטועה של גזע מושרש אשר בגזע בעודנו באנו.
עדין מהדהד בקרבנו סיוטה של המציאות האכזרית שספחה כברק על פנינו,
כיקיצת חלום בלחות. טרם נקלט בתודעתנו פסרו של אסון זה עת בלערפלה
במוחנו משמעותם של חיים ומות. נצבנו אל מול האמת המחרידה - ידענו
כי שכלנו את חברנו הטוב, ובטלש אלומות אש המחכה פרידת נצח מחיוך
בלתי מחוי מבלורית שחורה...

מעטים ידעו צפונותיו כי מסוגר היה, ענותו ונחבא אל הכלים, אך
לגבי הטובים כנרעיו ולגבי כל אלה שחדרו לנבכי גפסו בעבודה, למודים
וחיים מנותפים, הוה אורי אישיות דגולה ואצילה.

משחר ילדותו אהב את הפשטות והצניעות ודחה כל קור-טוב של פינוק,
בבית"ס המקומי ובבית"ס התכונני-חקלאי בפרדס חנה הצטיין בלמודיו
והתבלט בחריצותו, תפיסתו המהירה וגישתו הרצינית.

בשרותו הצבאי בנח"ל מצא את מזוגם של ערנותו, החלצותו לכל
קריאה וצו ותחושת אחריותו הרבה אשר התממשה הלכה למעשה במלוי תפקידיו
הצבאיים, באהבתו העזה את עבודת האדמה, כי איש אדמה היה כמהותו ובכל
תפיסת עולמו. את הטבע אהב בכל נפשו ומאדו, התעניין בבעלי חיים ועקב
אחרי צמחית הארץ. כמה יקרו לו שבליים פוריות, שדות מוריקים וצמחי
בר רכים, את שעות הפנאי המעטות שנותרו לו לאחר מלוי תפקידיו הצבאיים
המפרכים בהאחזות "אמציה" אשר בחבל לכיש, הקדיש לספוח מסק הבקר,
ופעילות זו, שבהחנדבות יסודה, זכתה להערכתם של חברי הקשק אכר עכו
מאמצי הפצרה ושדול עלאיים להכאירו כחבר וכאחראי לאחר תום תקופת
שרותו. וזאת למרות חלוקי הדעות שבין אורי, בין המוכב אשר חנך על ברכי
תנופת העבודה לבין חברי ההכשרה הבית"רית, בכל תקופת שרותו התחבב על
פקודיו ומפקדיו בהיותו מסור שבמסורים, נאמן שבנאמנים, רב מעטה ורב
אחריות.

ואנו, רעיו מילדות, הכרנוהו כרע נאמן וכבער הוגה וחכם. מתוך
ושלו היה, ועטי בדבורו, אך דבריו היו מלאכת מחשבת, מלאי מחשבת
והגיון ורוריי רעיונות וחכמת חיים, אף גילה בקיאות והתענינות
בטטחים רבים ומגוונים. היה טמיר בגופו וברוחו ומפתיע בכנותו,
הגינותו ויחורו ללא סייג וגבול. יען כן נערץ היה על כל אלה וזכו
לחיות במחיצתו.

אמנם אחריותו, רצינותו ותפיסת עולמו הבורגרת עסוהו מבוגר ברוחו
הרבה יותר מכפי גילו, אולם בסופו של דבר, הן נערך רך היה ופתיל חיו
נתק לעד.

אנו לא נפרדנו מאורי. לנצח יהיה עמנו, בעצבנו ומשישנו, בכל
פעולה שנפעל ובכל חג שנחוג.

היש נחומים לאדמה שרותה מדמו? וההורים השכולים שגדלו וטפחו
בן לתפארת, במה ננחמם? היו גאים כי בן כזה היה לכם, ואנו רעיו
מילדות ונער נהיה מלאי גאווה על כי במחיצתו גדלנו ויחדיו ינקנו
מאותם שרשים. נהיה חזקים - ואל בזיל דמעה כמאמר המשורר:

"מבכים את הפרח שבץ בכלא זנוכית
ונבל מבלי שמש וטל כיתום חור
מבכים בן אפרוח שנפל ממרום קנו
בעוד הוא חסר נוצה ורפה הוא ועור -
אך אין מבכים סלע, סלע בן נצחים
שנשא ראש בגאון ערירי ובן חורין -
ופתאום רעד, נבקע ונפל בשחוק רעם
והשאיר סאול עמוקה של אפל ומסתורין."

יאיר בן-ציוני

בשולי הועידות

שתי ועידות, של תנועת מושבי העובדים ושל מפלגת פועלי א"י,
רתקו לאחרונה את התענינות צבורנו. האחת שנועדה למעשה למועד מאוחר
יותר, הקדימה המארגנים, ולא במקרה. נאמר שהחלטות התנועה חייבות
להשמע ולהשפיע על מהלך דיוני הועידה הגדולה והחלטותיה. האם השיגה
התנועה מטרה זו?

שתי הועידות טפלו בשאלות רבות ומגוונות החל ממחירי המינימום
של ירקות ועד להנחיות במדיניות החוץ, אולם הנושא שהורה את מרכז
הכובד בדיוני שתי הועידות, מדיניות השכר הנהוגה עד היום הזה, צריך
להיות במרכז התענינותנו בתור חקלאים, ולא רק בגלל חשיבותה המכרעת
של הבעיה לגבי תהליכים כלכליים ארציים, שבאה לידי בטוי בגרצאותיהם
של שר האוצר ושר המסחר והתעשייה, אלא בגלל הנגוד החסור בהשקפות
שנתגלה בדיונים סביב הנושא בין העיר והכפר, נגוד שהוא רק מדומה
למעשה. עובדה היא שהרצאה בערב פתיחת ועידת התנועה וההרצאה המרכזית
למחרת שהוקדשה לנושא זה, שתייהן היו חזרות חסבון נוקב עם הפועל
העירוני ועם הפקיד, עובדה היא שחבר בוועידת המפלגה שהגן על "ההשקפה
העירונית" התנה את זכותם של חברי המושבים לחוות דעה בעניני מדיניות
השכר, בזכות אנשי האגודים המקצועיים להיות שותפים בדיונים על קביעת
מחירי התוצרת החקלאית. והודעה זו מפי אותו החבר התקבלה בחשואות
רבות של צירי הועידה. אחרים חשו אותנו למגדלי הקפה בברזיל, שמוטב
להם להשמיד חלק מהיבול מאשר להוריד מחירו.

אין כוונת רשימה זו לעסוק בבעיות השכר, אולם בשאלת מחירי
התוצרת היא באה כדי להשב את תשומת הלב לשני דברים דחופים שעל החקלאות
לעשותם כדי להפיג את האוירה המחושמלת.

ראשית עלינו להסביר, חזור והסבר, עלינו להחדיר להכרת צבור
תועלים העירוני מה אפסי חלקנו בקביעת מחירי התוצרת עד שהיא מגיעה
לשלחנם. עלינו לזעוק באזני כל מי שדבר זה נוגע לו, ואולי ראשית כל
באזנינו אנו, מה הפער העצום בין המחיר שהצרכן משלם ובין המחיר שנזקף
לחשבון היצרן בסופו של דבר. הרי אנו עדים שפער זה לא רק שאין לו
אחיזה במציאות אלא הוא עומד בניגוד מוחלט לפרופורציה של העמל, הדאגה
והסכון שנוטל עליו היצרן והמתווך.

איש העיר חייב לפחות לדעת שמחיר ביצת ליצרן אינו עולה על
70-68 פר' בממוצע, עקרת הבית שקונה ק"ג בשר עוף לפני החגים בשלוש
לירות ולמעלה מזה, חייבת לדעת שרק מחציתן מאותן שלוש לירות, ופחות
ממחציתן מגיעות לחשבון היצרן, אשר עבד על ייצור בשר זה חדשים,

בטל על עצמו סכונים שונים, הקים, ברוב המקרים בכסף יקר, מבנים וכו'. המחצית השנייה מגיעה לכיסיהם של מתווכים למיניהם בין החקלאי ועקרת הבית. האם יודע אותו חבר שהתנה את התנאי לחברי מושבים להגיד את אשר יש להם להגיד, שההוצאות ממסירת הירקות במחסן המושב ועד מכירתן בתנובה, מגיעות ל-25%, וזה מלבד הפחת שכידוע מתבטא גם כן באחוזים לא מעטים. 25% + פחת עד המכירה בתנובה - ומי היודע ומי המפקח על גובה יתר האחוזים הנוספים רק אחר כך, עד אשר נדרש מהצרכן לשלם את אשר נדרש.

נראה לי שלא הצלחנו להסביר די נקודה זו, לכן הדעה המוטעית בעיר על התעשרות החקלאים. לא די בהסבר שמשק במושב ותיק זה או אחר הגיע למה שהגיע לאחר שנות עמל ועבודה מפרכת בהם שותפים כל בני המשפחה, אשה וילדים, שיחד עם ראש המשפחה לא ידעו שבתות וחגים וגבול לעמל. לא מספיק בעשית חשבון מה גובה שכר יום עבודה במשק, כי כל אלה נראים כדברים אכסטרקסיים לגבי איש ואינו מכיר את חיינו. עלינו להסביר שרק חלק, חלק קטנטן ביחס, ממחירי התוצרת החקלאית מגיע בסופו של דבר ליצרן עצמו.

דפה אנו מגיעים לחלק השני, שאולי אינו יותר קשה מהחודרת הכרה זו ללב הפועל העירוני, אולם בלי כל ספק הוא דורש יותר העזה, יזמה וכוכר ארגוני. לא די בהסבר אם לא יהיה מלווה במעשים שיביאו לשנוי יסודי של פני הדברים. החסבר כשלעצמו לא ישיג את המטרה, לשנות את יחס צבור הפועלים העירוני אל החקלאי "המתעשר" - מטרת ביניים רק למעשה - כי מטרתנו הסופית צריכה להיות: צמצום עד למינימום של הפער בין שני המחירים.

הבעיה היא כמובן אינה חדשה, ידועים גם הקשיים העצומים, שעומדים בפני פתרון בדרך זו או אחרת, אולם נראה לי שחשיבות המטרה והתועלת הגדולה שתצמח לכלכלת הארץ, ליצרן ולצרכן כאחד, לא רק שמצדיקות אלא מחייבות להתגבר על המכשולים, ויהיו גדלים ומספרים אשר יהיו.

המלאכה הזו חייבת להעשות ע"י המשווק. תאזרו נא כח תנובה ותבצע! מובטחני שהיא תמצא אוזן קשבת במוסדות המדינה וההסתדרות, ובתנועת הקואופרציה הצרכנית בודאי תמצא שותפה נאמנה למשימה.

אל לה להרתע מן הקשיים הארגוניים, והכספיים שמסימה זו כרוכה בהם. אסור לה להכנע לכל אותם הגורמים שיעשו את הכל כדי להכשיל את הפעולה. כדאית המטרה, שטובי אנשינו יתמסרו לה, וחשוב הדבר, כדי סנקדיש לו את כל המרץ והמחשבה. יש ללכת כלבים טלבים, ללמד מן הנסיון ולהרחיב את המפעל בסיסמה: רק מתווך אחד מן היצרן אל הצרכן.

ככל דבר אשר חיוניותו אינו מוטל בספק, וככל ענין שהוא צודק, אשר ראוי לתמיכת המוסדות והצבור, גם מפעל זה סופו להצליח.

ראובן א.

אימוץ מושב חגור ע"י כפרנו

במקביל לפעולות ההדרכה שנעשות בהתישבות החדשה בנגב, בגליל ופרוזדור ירושלים ע"י התנדבות חברים ממושבים שונים והחלצות בני המושבים, אשר פועלים ועושים גדולות להצלחת התישבות העליה החדשה, נעשית פעולת אימוץ כפרי העולים באזור התיכון של הארץ ע"י הכפרים וחבריהם הותיקים, שאין ביכולתם להצחק ממשקם וביחס. חברים אלה מגיעים לכפרים המאומצים ומנחילים מבסיונם, דבקותם בערכי התנועה ובקרע לחברים הצעירים שעושים את צעדיהם הראשונים בגשושים ואכזבות לאין ספור בכל כסחי החיים הקשורים בקיום מהקרע, חיי חברה מאורגנים, שווק מרוכז וכו'.

לפי יזמת מספר חברים מכפרנו, ומתוך רצון עז להשתתף במפעל ראשית זה, התקשרנו עם מחלקת האימוץ של התנועה, ונקבע לנו מושב חגור באזור הגבול ליד פתח תקוה. מפעל זה נושא בחובו חכויים רבים ואם יתמיד ויתפתח יהיה לברכה גם לחברינו, באשר ירענן אותם בכל המובנים, יעורר בהם כוחות צדמים לפעולה צבורית ותנועתית לתועלתם, הכפר והתנועה. ואשר לתושבות החדשה, הקותנו היא כי מגע עם חברים ותיקים ונאמנים ליצור חייהם, שכל עבודתם זו בעשית מתוך התנדבות פנימית, וביא ברכה ותועלת לקדום מסקת, ארגונים הצבורי והשתדלותם בקרקע.

צעדינו הראשונים בכפר חגור לא היו קלים לגמרי. עשינו מספר רב של נסיונות ונאמנים להתקשר עם פעילי מוסדות הכפר וחבריו, לא חסכונו שכל לבוא אתם במגע ולמצא את הסביל ללב חברינו הצעירים. הפריצו בעדינו גורמים רבים וסוגים: הבדלי גיל, ארץ מוצא, רמת חיים (על כל פנים כך הרגשנו שהם חסרי) תפיסת בעיות החיים בארץ בכלל וכו'. לא פגע בדעה היה לחברינו כנגדו למשימה זו מלאי מרץ ורצון לפעולה, כלפנינו קיר אדום ואין להבקיעו. אולם המסכנו בפעולה, עד אשר הרגשנו שיש שכן לעבודתנו. הצלחנו לקיים כנוס רב מיתחפיים מחברי חגור בבית התרבות שלנו. הכנוס פתח את סגור לב חברינו הצעירים, שמענו בהתענינות שמוקה את כל שכלל הבעיות שמעטיקם. הטאלות הן גורליות לקיום הכפר והתפתחותו, ורובן היו מוכרות לנו היטב מנסיוננו אנו. כאילו ראינו את עצמנו כובדים מהדש את דרך היסורים והספוק של חקמה כפר-הס החל מימי ארגון יזרעאל וזו היווה. שמענו את לבטי הפרט - החבר, החברה - המוסד, החברה בהתגבשותה על יוצאי דופן שבקרב, ובהבקשנו לתת תשובה לכל הבעיות.

עמוק עמוק התרשמו חברינו שהשתתפו בכנוס זה (וחבל שלא כל החברים השתתפו בו). לא יכולנו, וטפק אם בכלל אפשר לענות בפסקנות על כל השאלות שהתעוררו, כי ביניהן גם כאלה שאנו בעצמנו אחרי 32 שנות התארגנות ו-25 שנות נסיון מעשי בהתייחסות עדיין לא הצלחנו לפתור, אולם דבר אחד הוברר לנו: הונקעה חומת הזרות בינינו. רצון חזק התעורר אצל חברי חגור ללמוד מנסיוננו ולהפיק תועלת מקסימלית מרצוננו להפריש לבעיותיהם מזמננו המצומצם. הלואי ויכולנו לתת להם, כשם שהם מוכנים ללמד ולהתקדם מנסיוננו.

הרגשה זו הלכה וגברה בפגישותינו הנוספות בכפר חגור. רכזנו לאספה כללית את חברי הכפר, שיחפנו באספה זו את הח' טריט סלע לבעיות עזרה הדדית במושב עובדים, ואת הח' בדבר לבעיות הלול. הערות והתענינות בבעיות היו כלליות, רוב החברים שנכחו באספה השתתפו בדיונים. הבטחנו להמשיך, למעשה זו רק התחלה, בתכניתנו לזמן הקרוב להפציל את ועדת התרבות שלנו לפעולה בשני הכפרים, ליצור מגע בין מרכזי חוץ ופנים של שני המושבים לשם ברורים ופעולות במוסדות מחאימים בשאלות חיוניות אקטואליות, מגע ישיר בין מספר חברים עם בעיות כל משק בודד בכפר חגור, השתתפות באספות שלהם, בדיוני מוסדותיהם בבעיות מעכיות לפי יכולתנו להגיע לשם, ארגון בקורים הדדיים בין שני הכפרים וכו' וכו'.

העבודה היא רבה ואחראית, ותקוותנו כי חברינו שברתמו לעול לא יכזיבו ויגלו התמדה ונסירות לענין, כשם שהתחלנו כן נמשיך כי סכרנו רב, שכן מצות - מצוה.

שמואל ציפמן

תקציב התשלומים של ההרחבה

לפני זמן מה גמרנו את נתוח חשבון הסוכנות היהודית על התקציב שנתן לחברי ההרחבה. התקופה הארוכה שעברה מבלי שקבלנו חשבונות סופיים, ועצם שיטת נהול חשבון ע"י הסוכנות אלצו את הנהלת החשבונות שלנו לעבודה מיגעת וארוכה בנתוח ופרוט החשבון. התגברנו על הקשיים והברורים השונים וחלקנו את התקציב למתישבים, כל אחד לפי חלקו בסכום הכללי. התקציב כלל בשלב ראשון זה (שאחריו יבוא הביסוס) את הבתים, הצריפים, מחצית הרפתות, הלולים הבודדים, צנורות השקאה, קרור ל-30 ראשי בקר, 20 בהמות עבודה, כלי עבודה וכו'.

מלבד דברים אלה שחולקו בזמנו למתישבים החדשים, כולל התקציב גם צנורות מרכזיים, מכונות חקלאיות וחומרים שונים שהם מהרים את השתתפות הסוכנות היהודית במסך הצבורי של הכפר.

כל זה מסתכם בסך 88 אלף לירות מזה במסקי ההרחבה 66 אלף ובמסך הצבורי כ-22 אלף לירות.

כדי להפעיל את תקציב הביסוס, סיכלול השתתפות נוספת במסך הצבורי, בקר למשקים שעדיין לא קבלו, פדיון מבני לול, כלי עבודה נוספים, בנין החדר הנוסף וכו', על חברי ההרחבה לחתום על חוזים על החלק הראשון של התקציב. היות והסוכנות היהודית חותמת חוזים רק עם המתישבים ולא עם ועד הכפר, הוחלט לבצע את ההחלטה שקבלנו עוד לפני חמש שנים בענין השתתפותם של חברי ההרחבה במסך הצבורי. בהתאם להחלטה זו יחתמו החברים הצעירים על כל הסכום (88 אלף לירות) ואת ההפרש בסך 22 אלף לירות, לפי חלקו של כל אחד, נזקוף לזכותו בחשבון המניה. ע"י פעולה זו יגיע סכום המניה של חבר ההרחבה לסכום כפי שרשום לזכותו של החבר הוותיק.

השבוע התקיימה אספה של חברי ההרחבה בה התקיימו דיון על הסעיפים השונים של התקציב. כמו כן הובאה לידיעת החברים תכנית הבצוע של ההחלטה הנ"ל.

אספת חברים

תכנית ההנהלה לצמצום חובות החברים הובא לדיון באספת חברים שהתקיימה לפני שבועיים במוצאי שבת, בהשתתפות רבה של חברים. במסרה סקירה קצרה על מצב הכספים שמאלץ את ההנהלה לנקט באמצעים נמרצים כדי להגיע להקלה מסויימת. לפי סקירה זו חסרות כ-120-150 אלף לירות לשם קיום מחזור כספים תקין. בהשוואת שני גורמים: אשראי המוסד, והאשראי לחברים, ביחס למצב מלפני שנתיים, מתברר, שבו בזמן שאשראי המוסד לא גדל במסך הסנתיים האחרונות גדלו חובות החברים ב-100 אלף לירות, וההשקעות הצבוריות בסכום דומה.

בזכות שהתקיים אחרי הסקירה עמדו החברים על הצורך להצמיד את האשראי לחברים לאשראי שהמוסד משיג בחוץ, על הצורך בתכנון ענפי המסך. כמו כן באה לידי בטוי החרדה על מצבם של חברים בעלי חובות גבוהים. בסכום אשרה האספה את תכנית ההנהלה שנתפרסמה בעלון האחרון.

הנהלת החשבונות

בחצי השנה האחרונה חלה התקדמות גדולה בהנהלת החשבונות לעומת המצב ששרר לפני כן. היה פגור גדול לא רק בעריכת המאזנים השנתיים אלא גם בחשבונות השוטפים. אנו תקוה שבקרוב נוכל להגיש לחברים חשבונות חדשיים 3-4 שבועות לאחר גמר החודש.

להלן סקירה של הח' בצלאל על עבודת הנהלת החשבונות:

כיום עובדים אנו מזה 4 חודשים 5 עובדים עבודה מלאה. מזה אנו מעסיקים זה שנה ומשהו את החבר חיים בעריכת מאזן תשי"ד ועכשו במאזן תשט"ו. מאזן תשי"ד הוגש לברית הפקוח ואושר על ידי ובשבוע שעבר קבלנו כבר את המאזן המודפס, מאזן תשט"ו יגמר גם כן עד גמר רשום החומר של שנת תשט"ז וכך נוכל תיכף ומיד לגשת לעריכת מאזן זה.

נוסף לזה היה החבר צבי לאחר כניסתו להנהלת החשבונות עסוק רב הזמן עד חודש זה בביתוח חשבון הסוכנות והכנה לחתימה על חוזים סופיים של חשבונות התקציב ע"י חברי ההרחבה.

בחומר השוטף אנו עובדים כעת על חודש יולי - רב חשבונות חודש זה סוכמו כבר וצריך רק לרשום בספרים. נוסף לזה גמרנו עד היום כמעט את כל חשבונות התוצרת של חודש אוגוסט. איחור בהגשת חומר על ידי מרכזי ענפים גורם לנו לפעמים לתקלות ולהתרוצצויות מיותרות. רצוי היה שבגמר חודש כל הספרים יועברו מיד להנ"ח לסם עיבודם. נוסף לזה גורם מעכב חשבונות הספקים המגיעים אלינו באיחור. וזה כמובן לא רצוי שנחשב מהירים משעורים למיני מצרכי אספקה ואחר כך להוסיף ולחשב מחדש הפרטים לזכות או לחובה.

לפי דעתי יש להמנע מחשבונות משעורים. יש ללחוץ על הספקים שיגישו תוך שבוע חשבון על פעולות של קניות ולא לאסוף את החומר ולהוציאו בחשבון מרוכז. הדברים אמורים בעיקר לגבי מושבי השרון שהם הספקים העיקריים של מצרכי אספקה.

אותו דבר קיים גם לגבי חשבונות תוצרת. חשבונות תנובה מגיעים אלינו באיחור רב בהפרש חודש לאחר גמר הפעולות. נכון הוא שחשבונות עופות מגיעים מדי שבוע אחרי גמר שווקם ודבר זה ביכר גם בזה שהחברים קבלו כבר את חשבונות העופות לחודש אוגוסט (ב-14 בספטמבר).

בסיכום יש באפשרות הנהלת החשבונות לקצר את זמן הוצאת החשבונות באם החומר יגיע בזמנו אליה הן ממרכזי ענפים והן מספקי חוץ ומוסדות המשווקים.

ואשר לעתיד נראה שנוכל לספל בעוד עניינים אשר סיפולם כיום הוא בידי אחרים, או שלא נעשו כלל וסיים צורך בהם, כמו ספר מסק, ענייני מס הכנסה, חשבונות עובדים זמניים וכו'.

ולסיום ברצוני לנגוע באחת הבעיות שאפשר ומוכרחים לפתרה והיא הבטחת תנאים נוחים לעבודה, ולחלק זה שייך ענין הדיור. השנה עברנו מבית גולדשטיין לבית התרבות והשינוי היה גדול. ממקום צפוף עברנו לקצת נוחיות אבל זה עדיין לא מספיק. רצוי שהנהלת החשבונות תהיה מחולקת בשני חדרים פלוס ארכיון. אין זה בחוץ שתחבר שיש לו ענין לברר בהנ"ח יעסיק בטענותיו את כל הצות שנאלץ לשמוע באם רוצה או לא את כל הבעיות. ואם כבר אין לשנות בקרוב את תנאי הדיור יש לעשות סידורים בקטר לחם הגדול ששורר במסדר בגלל חוסר אורור מספיק באין חלונות לצד מערב. רצוי להתקין ונטילטור לקיץ הבא וגם סידורים לחימום חדר גדול כזה בחורף. נוסף לזה יש להחליף את מכונות החשבון שהתישנו.

בצלאל ויצנר

"במה אתם מבוטחים לעת זקנה?"

הכוותרה מעל לשורות הללו מופיעה במרכאות, מי שאל את השאלה הנ"ל ומתי נשאלה יקראו החברים בשורות הבאות.

היה זה לפני 24 שנים. מקום עבודתי היה אז תל-אביב. בקשר עם עבודתי נפגשתי תכופות עם מכר שלי. אחרי שגמרנו את העניינים, הכרוכים בעבודתי, היינו ממשיכים קצת לשוחח על דא ועל הא. יום אחד ספרתי לו שבקרוב אני עוזב את העיר וכובר אל הכפר. המכר שלי כאל: "לאיזה כפר אתה עובר?" עניתי לו, כלפי עצת מכרים מאחד המושבים שבצמק יזרעאל (בן יוסף המנוח ואחרים) - חברי הארגון המתייבב - אני עובר לסביבת תל-מונד. מתחילים לבנות שם נקודה חדשה. בשביל הארגון הזה. מכרי המשיך לשאל: "מה שם הנקודה החדשה ואיזו מושבה תהיה זאת?" עניתי לו, הנקודה החדשה אין עוד שם ושאלו זאת מושבה אלא מושב עובדים כמו בהלל וכפר יחזקאל, כעמור כבר על תלם.

התענינותו של מכרי גדלה ובעקבותיה ממני לספר לו אודות החיים שבמושב עובדים. ספרתי לו על העקרונות שיש למושב כגון: מקח וממכר מכוותף, עבודה עצמית ואחרון אחרון - עזרה הדדית. תארתי לו את החיים במושב בצבעים ורודים מאד, ממש גן עדן עלי אדמות. המכר הקסיב לדברי קצב רב, וכשגמרתי את ה"הרצאה" שלי הציג בפני שאלה: "כן, אמר, הכל טוב ויפה אבל תגיד לי, חבר, במה אתם מבוטחים לעת זקנה?"

כסילרן מים צוננים על ראשי הרגשתי בשמעי את שאלתו. עניתי לו, שכל החברים המתייבבים בנקודה הזאת אנשים צעירים הם במלא כחם ומרצם ואף אחד אינו חושב עדיין על זקנה. "דיה לצרה בהעתה" - כשיגיע הזמן בודאי ימצא פתרון לשאלה.

כחצי יובל שנים עבר מאז והשאלה "במה אתם מבוטחים לעת זקנה" עדיין מהדהדת באזני, כאלו רק תמול כמעתייה.

"דיה לצרה בהעתה" - עניתי לו. אינני חושב חו"ם את הזקנה לצרה, אבל היא הגיעה כבר אלינו. היא לא רק דופקת בדלת ורוצה להתפרץ פנימה אלא נכנסת כבר דרך פתח פתוח ורחב.

כחצי יובל שנים - מה לא עשה בנו הזמן? הלבין את כערוטינו, חרש חריש עמוק במצחנו; החברים מתהלכים ו"מתפנקים" כמו הגבור בסרט רוסי ידוע:

"פה כואב שם, כואב".

והפתרון לשאלה, כשאל התל-אביבי לפני 24 שנים, בזמן שהחברים עמלו בהקמת צריפיהם הדלים - מאתנו והלאה.

"איזהו חכם הרואה את הנולד". אמנם, כולנו חכמים כולנו נבונים אבל חכמתנו עדיין לא הגיעה, כנראה, לחכמתו של האיש התל-אביבי, ושאלתו "במה אתם מבוטחים לעת זקנה?" בעינה עומדת.

אל לנו, חברים, לבזבז זמן ומרץ בטחינת קמח סחור באסיפות שלנו. כדאי פעם להעלות גם שאלות רציניות ואקטואליות ולמצא להן פתרון, ויפה שעה אחת קדם.

ב. ש. ק

הכנת הסככה לקראת החורף

במשק השנה נבנו מספר גדול של סככות לסוללות הסלה ורובן פתוחות לגמרי. הרגשנו את היתרון של בנין פתוח וגג עם אורז. סככות אלו גם בימים החמים קלטו פחות חום והרגשת העופות בהן טובה יותר מאשר בלולים הקיימים מכבר. לקראת החורף יש לסגור סככות אלו בעיקר מצד דרום ומערב אך אל בשכח לרגע שאחרי החורף שוב יבוא הקיץ. לדעתי אין לסגור סוכים צד באופן קבוע על-ידי פחים או חומר אחר אלא לעשות אך ורק תריסים גם מעל פני הקרקע, או לסגור באופן ארעי, סדור סאפסר לסלק אחרי החורף. יש שממליצים גם מעל פני הקרקע להשאיר פתח פתוח ברוחב של 15-20 ס"מ במסך כל השנה כדי להקל על יבוב הזבל. הצד הצפוני והמזרחי פחות חשובים מבחינת הצורך לסגירה, וסגירתם תלויה בעקר מכיוון עמידת הסככה. (באם כל הסככה מוגנת על ידי בנין אחר או עצים וגם באם הסוללות תלויות על אחד הקירות או לאו).

החברים אשר יסדרו גם שורה של זכוכית יחבנו טוב באם נוח להם יותר לפתוח ולסגר את הזכוכית מבפנים או מבחוץ. הרצוי הוא שאפשר יהיה להזיז את הזכוכית מבפנים כדי לחסוך את החליכה מסביב לסככה. דבר זה נכון כמובן גם לגבי התריסים דבר הקטה יותר לסדר.

ברור הלהקות הצעירות

בחודש ספטמבר יש לברר את כל הלהקות הצעירות משנת תשט"ז ובעקר אלו מבקיעת פברואר - מאי. הברור יעשה על-ידי החזקת כל פרגית ביד ויש לפסול כל אלה אשר לא הוות בהתפתחותן למסוצע של כל הלהקה. רק ברור קפדני מבטיח מסוצע הטלה טובה בשנה הבאה שמחחילה ב-1.10.56.

הדלקת אור לעופות צעירות

הנוהג בענין זה היה שונה וכל אחד נהג אחרת. בשדה לעופות האחרון הוראות שהן זהות לגמרי לכלל שהיה ידוע עד כה: דגירות מוקדמות (אוקט.-ינואר) מדליקים מאוחר ודגירות מאוחרות (פברואר-מאי) - מוקדם. והנה מה שהיה כתוב בשדה לעופות.

"אח הפרגיות ממדגרי פברואר ומרץ מתחילים להאיר בחודש ספטמבר". "לפרגיות המוקדמות ביותר - גובמבר-ינואר מתחילים בסתן אור או בסוף חודש אוגוסט, או מחכים עד לגמר הנסירה (לרוב בנובמבר). ההחלטה על כך מוחנית במצב הלהקה ובצורך בביצי דגירה."

תשמדת חולדות

בכל הזדמנות מזכירים לנו את הצורך בהשמדת חולדות ובזמן האחרון בעשית ממש "החקפה" עלינו בעתונות המקצועית ומציצים לנו חומרים חדשים להזכרתם. לא נסיתי אחד מהחמרים אך לדעתי אינם מתאימים למשק המעורב שבעליו מוכן לעשות פעולה אחת-פעמים, אבל לא מוכן להתעסק בדבר השמדת החולדות כל יום, דבר שדרוש עם החמרים הנ"ל.

והנה מבסירני בהסח זה: אוכלוסיות החולדות קטנה היא אצלי ואינה מתחרה במספר העופות במשקי, דבר שאיני בטוח שכן הוא בכל המקרים. מפתח אני ברעל זרחן-אבץ (אבקה יחודה מסוכנת לכל חי) בתערובת עם מזון לעופות ביחס של 1:25, או בירקות גזר, עגבניות, תצילים, ביצה פבורה ועוד. פתירות אלו אני שם בקופסאות בתוך הלולים ומחוצה לו במקומות בהם מבקרות החולדות: ע"י תמים, מתחת לגג, מתחת לרשת או מפחות ועוד. ברוב שלעופות ולכל חי אחר אסור לבוא במגע עם הרעל. אני חוזר על פעולה זו כל כמה כבועות ומשקי בקי כמעט מנגע זה.

הוצאת זבל עופות מהלולים

עכשיו מוציאים הרבה חברים זבל עופות מהלולים ואפשר להקל על עבודה זו בעזרת פח או דלי בלי תחתית שמכניסים לתוך השק ובאופן כזה יכול חבר בלי עזרה וביתר קלות לעשות עבודה זו.

במידה ואין פח או דלי אפשר לקחת חתיכת פח בגודל של 50x120 בערך, לעגל אותו לצורת צינור בלי לחבר את הקצוות כדי להתאימו לכל גודל של שק.

זאב צפוני

בפרדסים

הריסוס נגד הכנימה השחורה הולך ומסתיים. לצערנו לא יכולנו לבצע עבודה זו בהתאם לצרכים המקצועיים כי "המתחרה" לכנימה שחורה, אקריית החלודה והתפשטותה הן שקבעו את התור הריסוסי, כי כידוע אין לרסס בשמן 4-5 שבועות לפני ואחרי הספול בגפריית. רק לאחרונה הגיע סוף סוף ארצה חומר בשם "כלורובנזוליס" שהוא יעיל מאד נגד אקריית החלודה ונתן לשלוב עם השמן. רססנו 7 חלקות עם החומר הזה, שהוא יחסית יקר מאד ועולה לדוגם למעלה מ-10 ל"י. באין ברירה נשתמש בחומר זה גם בחלקות בהן נצטרך להלחם נגד האקריית ואשר רוססו רק לפני זמן קצר ואי אפשר יהיה לגפרם.

בימים האחרונים בדקנו כ-30 חלקות שכבר רוססו בשמן ורק ב-4 מהן מצאנו אקריות חיות. היות וחלקות אלה היו הראשונות לריסוס, הם יקבלו גפור בימים אלה.

המצב שתואר לעיל גרם במספר חלקות להתפשטות חזקה של כנימה שחורה, ויחכו שכ-10 חלקות נצטרך לרסס בשמן שנית.

בתום המחזור הראשון של ריסוס בכמן, נעבור שוב את החצרות ונרסס את עצי ההדר בשמן + כלורובנזוליס.

בפרדסים צעירים

עובת העבודה הנוצרת בשדות משתקפת לצערנו בחלקות של המסע הצעיר. חלפון שחל בספול בהרכבות, עקב ההדרכה הצפופה, מפסיד את כל ערכו בגלל ההזנחה בספול בעשבים בצללות, ומצאנו אפילו חלקות שממש זועקות למים. נסינו לעשות הרבה ע"י ההדרכה בפרדסים הצעירים אולם ידעו נא בעלי הפרדסים: עץ ססובל בצעירותו מחוסר ספול והשקאה לא תצמח מסנו ברכה, והוא לא יתן את 4-5 תיבות פרי, הדריכות כדי שפרדס יהיה נוסא ריוחים. בעיה שהיא קיימת בכל הפרדסים הצעירים, היא בעיית העשבים הרעים. להלן אנו מביאים את רשימתו של הח' מנחם יעקבי שהצליח להתגבר על הדבר באמצעות ריסוסים.

מלחמה בעשביה בפרדס צעיר

ע"י רסוס בקוטל עשבים

לפני כהנה וחצי קבלתי שטח רצוף של 10 דונם לנטיעת פרדס. מחוסר זמן לא נחרט השטח חריש עמוק וכסובו להתוצאות לא אחרו לבא והכסח ברובו כוסה ביבליית והיו מקומות שלא נפלו ממדשאות מסופחות, לכן החלטתי הסבה לא לגדל שום גידולי ביניים ולהלחם ביבליית. לפני עמדו שלב אפשריות:

אפשרות ראשונה: חרישה בסוס עם מחרשה בלי כנף
 " שניה: דיסקוס
 " שלישית: ריסוס בשמן קוטל עשבים.

הברירה הראשונה ירדה מיד מהפרק, היות ולצורך זה הייתי צריך להקדיש שלשה חרישים במשך החודש שהיו מסתכמים ב-9 ימי עבודה, ובזה ודאי שלא הייתי עומד.

האפשרות השניה, שבה באמת התחלתי ודיסקסתי מספר פעמים, גם כן נפלה, היות והכלי היחידי שעמד לרשותי היה דיסקוס ובמשך שלושה דיסקוסים נהפכה האדמה לאבק. הדיסק היה פשוט שוקע ולא חותך את היבלית, ובמידה ורציתי להתקרב אל העץ הייתי הורס את הצלחות, דבר שגרם לעבודה נוספת.

לכן נסיתי את האפשרות השלישית, ריסוס בשמן קוטל עשבים "של" 2. כמובן שכיום מוקדם לקבוע מסכרות ולומר שהצלחתי כי אני עדיין במחצית הדרך. לשם הדברת היבלית זרועים מ-8-10 ריסוסים בהפסקות של שבוע עד 10 ימים בין ריסוס לריסוס, הכל תלוי בהתחדשות הצמחיה. אין לתת ליבלית להתפתח יותר על המידה. הגובה המקסימלי הוא מ-5-10 ס"מ כי באותה תקופה יונק העלה מן השורשים ועל ידי זה שאנו מתמידים בריסוסים, מרוששים אנו את המזון מהשורש והוא מתנוון ומת. כיום לאחר 4 ריסוסים מצאתי מספר די ניכר של צמחים שלא חידשו את הגידול. פתחנו עם טוריה מסביב והוצאנו אותם עם השורש והתברר שהם התיבכו ובחלקם ממש נרקבו.

במשך 4 ריסוסים השתמשתי בשלוש חביות ושליש. בריסוס האחרון כמות החומר היתה הרבה יותר קטנה ואני מקוה שהכמות תלך ותקטן מדי פעם.

אשר לכמות החומר לדונם קשה לקבוע בדיוק. הדבר תלוי בצפיפות היבלית וברציפות הריסוסים. ככל שנקפיד ונרסס בזמן ולא נתן לצמחיה להתפתח יותר על המידה, נחסוך בחומר.

אני מרסס במרסס גב שנקרא מרסס לחץ מס' 44 בעל קיבול של 12 ליטר עם דיזה מס' 4. נסיתי עם דיזות יותר קטנות על-מנת לחסוך בחומר אבל ללא הצלחה. היות ויש להרטיב היטב את הצמחים והדבר גזל הרבה זמן שבסיכומו של דבר למרות שחסך קצת בחומר לא השתלם.

ל-10 דונם אני מקדיש מ-7-8 שעות עבודה. הריסוס האחרון (הרביעי) לקח כבר שעתיים פחות וגם כמות החומר פחתה בהרבה.

עכשיו באם נהפוך את הדבר לכסף ונשווה את הריסוס עם הדיסקוס נקבל את התוצאות הבאות:

16 ל"י	שהם	דיסקוס בכוון אחד לקח אצלי שעתיים פתיחת גומה לאחר הדיסקוס
28 "		4 ימי עבודה (לפי פועל מהלשכה)
44 ל"י	ס"ה	

7 ל"י		ריסוסים יום עבודה
20 "		10 פחים חומר
27 ל"י	ס"ה	(מחיר החביות אצלי בבית 25 ל"י)

יוצא איפא שהריסוס זול ב-14 ל"י לגבי הדיסקוס ובאם נעשה סיכום עונתי נקבל מספר הרבה יותר קטן היות והכמויות לאחר הריסוס הרביעי הולכות וקטנות ובאותו יחס גם מספר השעות של העובד.

מנחם יעקבי

הערות המזכירות:

רשימת הח' מנחם מתיחסת לפעולה על כל השטח ולא רק בצלחות. אנו בהחלט ממליצים להתחיל בפעולה כעת ולהצטמצם בריסוס הצלחת בלבד, אשר יצמצם גם כמות החומר וגם את העבודה למינימום. יש להשגיח מעל הכל לא להרטיב את גזעי העצים. רצוי להכין מגן מחתיכת פח שמחובר על מקל, וביד שמאל להחזיק מגן זה. כמו כן הפעולה בחורף, באין היבליה מתפתחת כמו בקיץ, היא זולה יותר כי אפשר להסתפק בפעולה כל 4-5 שבועות במקום כל 8-10 ימים. העקר הוא להתמיד ולא לתח ליבליה להרים את הראש.

דיוש בוטנים

כפי שהודענו על לוח המודעות התקשרנו עם מכונה לדייש בוטנים של המועצה האזורית חוף השרון. המכונה עבדה בכפר יום אחד אצל שני חברים ובהצלחה רבה. לאור זה החליטה ההנהלה שאין כל הצדקה לדוש הבוטנים בעבודת ידיים. המכונה תחל בעבודה ביום א' הבא וסדר הדייש יהיה לפי תאריכי ההוצאה של הבוטנים.

* * *

ברכותנו החמות למשפחות

גרשוני	על נשואי דב עם מרים
ויצנר	על הולדת הבת אפרח
לוי	על נשואי יוכבד עם אמנון
קרינסקי	על נשואי נחמיה עם אסתר.

2/25/51